

Справа “Дубенко проти України” (Dubenko v. Ukraine)

У рішенні, ухваленому 11 січня 2005 року, у справі “Дубенко проти України” Суд постановив, що:

- було порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції;
- було порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд признав сплатити заявнику 1 520 євро як компенсацію моральної шкоди і 300 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник Ігор Самійлович Дубенко є громадянином України, народився 1949 року і проживає у м. Артемівську Донецької області.

У березні 2000 року заявник звернувся зі судовим позовом до державної шахти “Комсомолець” про повернення заборгованої заробітної плати і отримання компенсації шкоди, заподіяної йому невчасною її виплатою.

26 квітня 2000 року суд своїм рішенням зобов’язав відповідача сплатити заявнику 5270 грн. (приблизно 1000 євро) – суму заборгованої заробітної плати і 2323 грн. як компенсацію моральної шкоди, завданої невчасною її виплатою.

7 вересня 2000 року було відкрито два виконавчі провадження у справі заявника: одне – стосовно стягнення суми заборгованої зарплати, друге – стосовно стягнення суми компенсації шкоди. Державною виконавчою службою було надіслано виконавчі листи до банку, в якому знаходився рахунок боржника. Втім, банк відповів, що у боржника немає достатніх коштів для виплати боргу, а також зауважив, що п. Дубенко був внесений під номером 191 у перелік осіб, яким шахта-боржник заборгувала кошти.

26 лютого 2002 року заявник поінформував суд, що виконавче провадження у його справі триває далі.

6 травня 2003 року за позовом виконавчої служби про заміну одного боржника іншим суд постановив визнати новим боржником у справі заявника державне підприємство “Артемвугілля” (замість державної шахти “Комсомолець”) і збільшив суму, яку новий відповідач мав виплатити як компенсацію шкоди, заподіяної невчасною виплатою заробітної плати п. Дубенку.

21 січня 2004 року заявник поінформував Суд, що він домігся виконання рішення у повному обсязі. Однак він скаржився на те, що не отримав компенсації шкоди, завданої зволіканнями з виконанням судових рішень, а також був змушений оплатити вартість банківської операції з переведення суми боргу на його рахунок.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що неспроможність компетентних органів протягом тривалого часу виконати рішення суду від 26 квітня 2000 року у його справі була порушенням ч. 1 ст. 6 Конвенції. Також він скаржився на те, що мало місце несправедливе втручання у його право власності всупереч ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Натомість Уряд висловив позицію, що час, витрачений на виконання рішення суду у справі заявника, був розумним у сенсі ч. 1 ст. 6 Конвенції. А відсутність негайного виконання рішення Уряд пояснював фінансовими труднощами держави.

Суд нагадав свій висновок про те, що права, передбачені ч. 1 ст. 6 Конвенції були б ілюзорними, якби держави-учасниці допускали невиконання остаточних судових рішень на шкоду одній зі сторін. Тому виконання судового рішення повинно розглядатись невід’ємною частиною судового розгляду справи у сенсі ст. 6 Конвенції (див. рішення Суду у справі *Hornsby v. Greece* від 19 березня 1997 року).

Суд зауважив, що судові рішення від 26 квітня 2000 року залишалися частково невиконаними до 4 липня 2003 року. Суд вважає, що скрутний фінансовий стан підприємства-

боржника не міг виправдовувати ситуацію, в якій заявник утримувався від можливості скористатися наслідками рішення, яке мало неабияке значення для нього.

Отож, Суд дійшов висновку про те, що неспроможність держави вжити належних заходів для виконання рішення суду упродовж періоду у 3 роки і 2 з половиною місяці означала позбавлення ч.1 ст.6 Конвенції її корисного значення. Тому мало місце порушення ч. 1 ст. 6 Конвенції.

Стосовно скарги заявника на порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції Суд, звертаючись до свого прецедентного права, нагадав, що неможливість особи домогтися виконання судового рішення на свою користь становить втручання у право цієї особи на мирне володіння своїм майном, яке закріплене у ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Отож, невиконання судового рішення на користь заявника понад три роки було втручанням у право заявника на мирне володіння своїм майном. І таку тривалість втручання Уряд належним чином не пояснив. Суд відзначив, що посилення Уряду на нестачу коштів у державного підприємства-боржника для повернення боргу не могло бути виправданням невиконання судового рішення. Тому Суд постановив, що мало місце порушення ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.

Реферативний переклад з англійської мови та опрацювання рішення здійснено у Львівській лабораторії прав людини і громадянина НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування АПРН України М.Ю. Пришляк та П.М. Рабіновичем.